

Клеархъ тури на мѣсто сѣда съ виното и рече съ високъ гласъ на хитрия пратеникъ:

„Предай на господаря си моята най-голѣма благодарностъ! Радвамъ се за пратеното и ще мисля за неговото добро и щастие, когато ще вкусвамъ отъ виното съ своитѣ приятели“. Следъ туй изпрати момчето дори до портата и му рече тихичко: „Кажи на господаря си, че эле изглежда въ стана. Войскитѣ заплашватъ съ бунтъ, ала все се надѣвамъ, че всичко на добре ще трѣгне. Презъ деня азъ ще намина самъ при него.“

Той не забави посещението, защото грижата не му даваше мира, и безъ да глѣтне отъ виното или безъ да се приготи много, той възседна коня си и припусна презъ шатритѣ на главнитѣ военачалници, презъ стана, право къмъ шатрата на персиенца. Страхъ той не знаеше, и понеже изобщо бѣ единъ чоловѣко-презирачъ, не искаше и да знае че недружелюбно го гледаха. Той бѣ вече стигналъ въ оная частъ на стана, кждѣто стануваха войскитѣ на Проксена. Тукъ стоеха войницитѣ на групи и взѣха да се провикватъ възбудено, а и жени пишѣха заедно съ тѣхъ.

Единъ елинъ тъкмо цепѣше дърва, съгледа ездача и спря да работи. „Слушайте елински братя“, извика той, „тоя е човѣкътъ, който е виновенъ за всички беди. Той е ласкателя на Кира, зарадъ когото ние за винаги трѣбаше да изоставимъ домъ и огнище. Ето го на конь! Чумата да те удари, проклетнико!“ И безъ да размисли, хвърли секирата си по главата на пълководеца. Клеархъ не бе улученъ, но той знаеше, че по него бѣ хвърлена, па бѣ чулъ и хуленето. Неговия пронизващъ погледъ устрѣли човѣка.

„Какво правишъ, нечестивицо?“

„Убийте го съ камъни тоя изменникъ!“ се зачу отъ всички страни вмѣсто отговоръ, и веднага захвърчаха камъни, отъ които никой не го улучи, па и не трѣбаше да го улучи. Въ мрачното лице на Клеарха блещѣше мълния, но мълчеливо завъртя той коня си и припусна назадъ. Щомъ стигна при своитѣ войски, веднага даде съ гърмовитѣ гласъ заповѣди всички да се обржжатъ. И тѣ се обржжиха. Сега той заповѣда, да настѣпятъ въ боевъ редъ срещу хората на Проксенъ.

„Смажете ги до единъ! Тѣ хвърляха по мене съ камъне и секири!“

Послушно се наредиха тежковъоръженитѣ, настѣпиха непередъ, и преди още проксенцитѣ да се опомнятъ какво става, видѣха лѣщащи копия насочени срещу себе си и се разбягаха и изпокриха задъ шатритѣ и обоза или пъкъ между хората на Меноса.

Но тукъ дотърча Киръ, който бѣ бързо уведоменъ за станалото, съ свита отъ знатни

персийци, между сражаващитѣ се, които, щомъ го видѣха, прибраха оръжието си. Той кимна умолително на всички страни, помоли военачалницитѣ да приближатъ до него, и когато тѣ се сбраха около него, той ги помоли да не се разцепватъ тъкмо сега, когато само единство може да имъ бѣде полезно. Думитѣ на Кира не останаха безъ въздѣйствието; у Клеарха, отъ когото сега всичко зависѣше, мъдростта надделѣ надъ отмѣщението, Той подаде ржка на Проксена, за да даде да се разбере, че той иска миръ, и тѣй би се свършила свадата. Ала тъкмо въ тоя мигъ единъ войникъ извика:

„Отъ три месеца ние не сме си получили заплатата, Кире!“

Тоя викъ повториха мнозина и най-високо людето на Клеарха. Последниятъ имъ заповѣда да си отидатъ въ стана. Тѣ послушаха, ала на отиване викаха:

„Безъ заплата нѣма да вървимъ по-нататъкъ!“.

Пакъ кимна Киръ успокоително и близо-стоящитѣ го чуха да казва: „Търпение! Пари ще дойдатъ, ей сега . . .“

Той отърча съ коня си назадъ и покани Клеарха на разговоръ въ шатрата си. „Зле ми изглежда работата“, рече той изъ пѣтя на своя съпътникъ.

„Безъ съмнение“, отвърна той, „тѣ си искатъ възнаграждението и не искатъ да се биятъ срещу царя.“

„За отчайване е! Пари нѣмамъ никакъ сега! Обещай имъ златни гори, ти имашъ влияние върху войницитѣ, върху началницитѣ поне!“

„Тѣ не ми вѣрватъ, но все пакъ ще опитамъ.“

Той не опита, защото, когато той се върна назадъ въ лагера, намѣри леснопламващитѣ елини въ пѣленъ бунтъ. Хиляди гърла викаха: „Нѣма да вървимъ по-нататъкъ! Пари искаме да ни се дадатъ, пари! пари!“ Множеството отъ началствующитѣ лица, които не знаеха толкова, колкото Клеархъ и другитѣ военачалници, буйствуваха заедно и взеха страната на войницитѣ. „Ако не свърши работа, да изкопча отъ Кира пари, то ние ще го направимъ сами“, — си говориха тѣ.

И тѣ наистина се затекоха отвѣждъ предъ шатрата на Кира и вдигнаха врѣва тамъ споредъ ахейския крамолнически начинъ. Красивия Артапатъ трѣбваше да употреби всичката своя убедителностъ, за да поуспокои малко викачитѣ, докато Киръ, който слушаше добре всичко, седѣше като на вжгленъ въ шатрата си. „Уважаемитѣ господа трѣбва да иматъ малко търпение. Не е персийски обичай, да